

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum gratia Christi, quæ est Caput Ecclesiæ, sit eadem cum
habituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ad Ephes. 1. Probatur Primò, ex Scripturis. Ad Ephes. 1. v. 20. *Suscitans eum à mortuis, & constituens ad dexteram suam in caelestibus, supra omnem principatum & potestatem, & virtutem, & Dominationem, & omne nomen, quod nominatur, non solum in hoc saeculo, sed etiam in futuro; & omnia subiecit sub pedibus eius.* Ad Coloss. 2. v. 10. *Estis in illo repleti, qui est caput omnis principatus & potestatis, in quo & circumcisi estis.*

Hilarius. Probatur Secundò, Ex Patribus: Hilarius in Psal. 139. sub finem: *Vt enim, ait, omnibus sanctis caput est Christus, ita omnibus iniquis caput est diabolus.*

Hieron. D. Hieronymus in cap. 1. ad Ephes. in fine dicit illa verba: *Ipsam dedit Caput super omnia membra Ecclesiae; (ita enim legit) posse intelligi de Ecclesia, non solum hominum, sed etiam Angelorum. Quamuis reuerà ibi Ecclesia propriè sumatur pro Ecclesia hominum; vt patet ex sequentibus.* D. Augustinus in Psal. 36. *Vt esset ipse caput totius Ciuitatis Hierusalem, omnibus connumeratis fidelibus ab initio vsque ad finem: adiunctis etiam legionibus Angelorum, vt fiat vna Ciuitas sub vno Rege.*

August.

8

Probatur Tertiò, Ratione. Prima ratio est, Quia tota congregatio ex Angelis & hominibus constans, est vna Ciuitas: vt patet ad Hebr. 12. v. 22. *Accessistis ad Sion montem Sanctum, & Ciuitatem Dei viuentis Hierusalem caelestem, & multorum milium Angelorum frequentiam, & Ecclesiam primitiuorum.* Idè patet Apoc. 21. Vnde Angeli dicuntur nostri conserui Apoc. 19. v. 10. & 22. v. 9: ergo oportet vt habeant vnum caput, & vnum principem: Caput, inquam, non solum extrinsecum & diuersi generis, Sicut Deus; sed etiam quantum fieri potest simile, & eiusdem generis.

Quomodo
Vim Capitis
in eos
exercat.

Secunda ratio est, Ex proprietatibus Capitis. Caput enim in homine dicitur quod est perfectius ceteris membris, vtpote continens omnes sensus, idcirco etiam in eminentiori loco constitutum est. Deinde vim illis infundit, eaque regit: atqui hæc conueniunt Christo homini, etiam quodam modo ad Angelos: Nam continet omnem perfectionem supernaturalem omnium Angelorum. Deinde influit etiam in illos: Primò, eos illuminando, vt docet Dionys. cap. 7. caelestis hierarchie. Secundò, conferendo illis quemdam honorem, dum illorum ruinas instaurat: quod indicat Apostolus ad Ephes. 1. v. 10. dum ait in Christo *instaurari omnia, quæ in caelo, & quæ in terra sunt*, iuxta interpretationem Latinorum. Vide Augustinum in Enchiridio cap. 62. & Anselmum in hunc locum. Tertiò, conferendo illis magnum incrementum gloriæ accidentalitatis siue secundariæ. Nam Christus totius gloriæ accidentalitatis illis est causa; quæ consistit, partim in contemplatione humanitatis eius, vt docet Chrysostr. hom. de Ascensione Domini tom. 3. vbi ait, Angelos ex Christi contemplatione maximam capere letitiam; partim in gaudio quod nascitur ex peccatorum conuersione, suarumque sedium instauratione, vt docet Bernardus serm. 68. in Cantica. Et Theodoret. in 1. cap. ad Ephes. Quartò; Angelos gubernando; *Omnes enim sunt administratores spiritus, missi in ministerium propter eos, qui hereditatem capiunt salutis.* ad Hebræos 1. v. 14. Atqui ad Christum pertinet dispensare omnia quæ ad hominum salutem pertinent: quare & præcipere Angelis, eosque ad hominum custodiam dirigere.

Dices, de ratione capitis est, vt sit homogeneum

cum ijs, quorum est caput: atqui Christus non est similis nature cum Angelis: ergo &c. Respondet: Christum habere sufficientem similitudinem cum Angelis, vt sit illorum caput: quia potissimum est caput secundum animam; & sic conuenit cum ipsis in eodem gradu nature, scilicet intellectualis. Sicut Lucifer est caput omnium malorum etiam hominum: Et homo est Rex Bestiarum. Non enim hæc agimus de strictâ Capitis ratione, sed de laxiore acceptione, vt dictum est.

D V B I V M.

Vtrum Christus sit Caput Vniuersi?

9
R Espondeo: Esse caput vniuersi, & omnium creaturarum. Probatur Primò, Matth. vlt. *Data est mihi omnis potestas in Cælo & in Terra: atqui hoc nihil est aliud, quam esse Caput & Principem omnium, qui sunt in cælo, & in terra.* Ad Philip. 2. v. 9. *Donauit illi nomen quod est super omne nomen, vt in nomine I E S V omne genu flectatur; caelestium, terrestrium, & inferorum.* Psal. 8. v. 8. *Omnia subiecisti sub pedibus eius.* Quod de omni creatura interpretatur Apostolus ad Hebr. 2. loquens de Christo. Idem probari potest Apoc. 5. vbi solus Agnus dignus inuentus est aperire librum, & solvere septem signacula eius, id est, habere potestatem exequendi omnia, quæ ad mundi gubernationem, vsque in finem pertinent.

Probatur Secundò, Quia conditiones capitis Christo conueniunt, respectu totius creaturæ: Nam est omni creaturæ ratione donorum gratiæ excellentior; & habet quemdam influxum in omnem creaturam, licet non eundem in homines & Angelos; patet ex dictis. In damnatos, non habet amplius vllum influxum gratiæ: addicit tamen pœnis, & immittit illis terrorem, & cogit vt credant & contremiscant: denique potest illis imperare. In creaturas autem irracionales habet influxum, quia habet potestatem gubernandi, illisque vtendi prout expedit ad salutem electorum: tum, quia in fine mundi illas perficiet, prout conueniens erit statui glorioso. Indicat hoc Apostolus ad Roman. 8. v. 22. *Omnis creatura ingemisit & parturit vsque adhuc &c.* Quod autè quidam aiunt Deum influere esse naturale in omnes creaturas per Christi humanitatem; prorsus à ratione est alienum.

Quomodo
Vim Capitis
exercat
in totam
Vniuersam

Lacobi 1. v.
19.

ARTICVLVS V.

Vtrum Gratia Christi, quæ est Caput Ecclesie, sit eadem cum habituali?

10
R Espondetur esse eadem. Et probatur Ioan. 1. vers. 16. *De plenitudine eius nos omnes accepimus.*

Notandum est, dignitatem capitis non addere Christo aliquam perfectionem realem, distinctâ à gratia vniuersi donis que habitualibus, sed tantum quid morale. Sicut esse Doctorem, supra scientiam nihil addit, nisi potestatem moralem docendi, & quandam dignitatem. Et hoc est quod hic intendit D. Thomas, & docent passim Doctores dist. 13. Probatur, quia cum Christus dicitur Caput, nihil significatur aliud, quam ipsum habere

habere potestatem influendi vitam spiritalem, vel certè regendi & illuminandi; atque hæc potestas, præter gratiam vnionis, & dona habitualia, nihil reale intrinsecum addit: sed solum ius quoddam, & moralem potestatem ex diuina ordinatione prouenientem: Sicut esse Regem, super opes & prudentiam, nihil addit nisi ius quoddam regendi, proueniens ex concessione Reipublicæ.

Petes, Vtrum hæc gratia Capitis, principalius fundetur in vnione hypostatica, An in gratia habituali? Respondeo; potissimum fundari in vnione: Nā hæc dignitas capitis, & potestas gubernandi omnia, potissimum erat debita naturæ humanæ ob vnionem cum Verbo. Secundariò tamen fundatur in gratia habituali: nam hæc in Christo fuit summa, & incomparabiliter maior quàm in alijs. Vnde etiam ratione huius, conueniebat vt illi hæc potestas & authoritas regia daretur.

Circa Responsonem ad Primum, Notandum est: Sicut peccatum Adami, se habet ad peccatum originale omnium hominum, instar cause ad effectum, ita Christi iustitia, ad iustitiã baptismalem omnium baptizatorum, tamquam cause ad effectum. Et sicut idem peccatum Adami, erat peccatum personale inficiens ipsius personam, & etiam erat peccatum capitis, habens vim inficiendi & influendi in omnes tamquã in membra, qui ex ipso gignuntur: Ita eadem Christi gratia, seu iustitia, erat personalis, sanctificans ipsius personam: & erat gratia capitis, habens vim influendi in alios. Cetera consistunt potiùs in verbis, quàm in re.

ARTICVLVS VI.

Vtrum esse Caput Ecclesia sit Christo proprium?

Respondeo; Esse Caput Ecclesiæ secundum internum influxum, per modum cuiusdam cause principalis, est proprium Christo. Nam eius solius humanitas propter coniunctionem cum diuinitate, habet vim iustificandi, tamquam causa suo modo principalis. At esse caput secundum externam gubernationem, potest etiam alijs communicari. Ratio est, quia hæc fit per quandam potestatem Iurisdictionis, quæ communicari potest.

Notandum est, summum Pontificem dici, & esse Caput vniuersalis Ecclesiæ: longè tamen inferiore modo, quàm Christum. Primò, Quia non potest toti Ecclesiæ gratiam promereri, neque ex condigno, neque ex iustitia. Secundò, Quia non potest sua autoritate, aut immediatè, internum gratiæ influxum præbere: sed tantummodo exterius gubernare, & Sacramenta tamquam Christi minister applicare. Tertio, Quia etiam hanc potestatem externæ gubernationis, & applicationis Sacramentorum, accipit à Christo, tamquam eius Vicarius; eaque potestas solum pertinet ad exequendum illa, quæ à Christo sunt instituta, & ordinandi quæ ad hoc oportuna. Quarto, Quia tantum gubernat homines viatores, idque breui tempore.

Petes, An nullo modo possit hæc dignitas Capitis perfectè communicari nudæ creaturæ? Respondeo; non posse cum ea perfectione, quæ est in Christo: tum, quia nulli potest esse ita debita, si-

cut Christo; tum, quia in nemine potest esse tam efficax ad meritum & satisfactionem, quàm est in Christo, ob coniunctionem cum persona diuina. Potuit tamen communicari imperfectiori modo, vt dicemus infra de Sacramentis.

ARTICVLVS VII.

Vtrum Diabolus sit caput omnium malorum?

Respondetur; Diabolus, id est, Lucifer, est caput omnium malorum: non quidem secundum internum influxum; quia non potest in mentes eorum immediatè malitiam inferere; sed secundum externam gubernationem. Sicut quilibet Princeps est caput multitudinis, quam gubernat.

Notandum Primò, Cùm Diabolus dicitur caput omnium malorum; intelligendum de Luciferò, non autem de toto ordine diabolico, vt vult Caietanus art. sequenti sub finem. Quod patet, Quia Lucifer omnes alios, & demones & homines, vel mediatè, vel immediatè ad peccatum induxit: vt docet D. Tho. ad 2. Vnde dicitur Rex super omnes filios superbia Iob 41. v. 25. Omnis enim superbia ab ipso est deriuata, & ipse omnes in superbia excedit. Cùm autè Christus, vel Deus dicitur Princeps vel caput super omnes Demones; intelligendum est ratione perfectæ potestatis in illos, & pœnæ quam infligit. Eadem enim multitudo secundum diuersos fines, & diuersos regendi modos, potest diuersa habere capita. Sicut eiusdem populi caput, est Pontifex in spiritualibus; & Rex in temporalibus.

Notandum Secundò, Diabolum non habere perfectam potestatem in peccatores, quàm diu sunt in via: quia non potest eos amplius tentare, quàm Deus permittat. Et quamuis etiam possit tentare iustos, non est tamen caput illorum; tum, quia illa tentatio est solum hostilis oppugnatio, non gubernatio: tum, quia iusti non sunt ei subiecti; sed ipso potiùs sunt fortiores.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum Antichristus sit caput omnium malorum?

Respondetur; Antichristum esse caput omnium malorum; intellige, hominum. Non quòd in omnes malitiam infundat, vel ad eam pertrahat; sed quia in ipso malitia erit perfectior, quàm in quouis aliorum, qui ab initio mundi extiterunt. Vnde omnes mali, qui ab initio fuerunt, sunt figura Antichristi; quod insinuat Apostolus 2. ad Thessal. 2. v. 7. Nam mysterium iam operatur iniquitatis. Qui locus intelligitur de Antichristo, vt docet D. Augustinus lib. 20. de Ciuit. cap. 14. Et Irenæus lib. 3. contra Hæreses cap. 7. Et satis patet ex contextu Apostoli. Inter varias expositiones huius loci, videtur hæc commodissima: Impij, vt Nero, & hæretici, qui sunt figura illius plenæ malitiæ, quæ erit in Antichristo; iam vim suam exerunt. Vel: In Nerone, & hæreticis Christi persecutoribus; Diabolus operatur

11 Gratia Capitis potissimum fundatur in vnione hypost.

12

13 Quomodo Pontifex sit Caput Ecclesiæ, diuersimodè à Christo.

14 Dignitas Capitis ut in Christo est, est pura creatura incomunicabilis.

15 Quo sensu Lucifer sit caput omnium malorum.

16 Quo sensu Christus sit.

17 Tentatio demonis in peccatores & in iustos est diuersa.

18 Quomodo Antichristus sit causa, per omnium malorum hominum, & ab illis præsfiguratur.